INTRODUCCIÓ

Contingut

El *Diccionari de telecomunicacions* conté 3.670 conceptes definits, designats per 4.214 entrades catalanes diferents. Els termes provenen, d'una banda, del corpus de la *Gran Enciclopèdia Catalana* i, de l'altra, del buidatge dels materials bibliogràfics i docents que s'utilitzen al llarg dels estudis d'enginyeria de telecomunicació. Han estat seleccionats d'acord amb l'arbre de camp, que podeu consultar en aquesta obra abans del cos del diccionari. L'arbre de camp esquematitza l'estructura de l'àmbit de coneixement tractat i ha servit per a definir l'abast temàtic, controlar la pertinència dels termes i assegurar-se que es recullen els conceptes fonamentals de cada apartat.

Les entrades contenen, a més de la denominació catalana, la categoria gramatical, les equivalències en castellà i anglès, i la definició. En molts articles, darrere la definició terminològica s'inclouen explicacions, especificacions, tipologies, exemples o dades històriques que contribueixen a ampliar la informació. També hi pot constar una nota de tipus conceptual i pragmàtic. I encara, algunes entrades es completen amb il·lustracions que exemplifiquen les característiques o el funcionament d'allò que es defineix.

Atesa la seva voluntat divulgadora, el diccionari inclou també un conjunt d'annexos amb informacions d'interès que amplien els continguts de l'àmbit de les telecomunicacions i exemplifiquen l'ús de la nomenclatura compilada. Així, després del conjunt d'entrades terminològiques s'annexa una cronologia dels fets més destacats en la història de les tecnologies de la informació i la comunicació; 178 biografies de les persones que han tingut més rellevància en aquest camp; una llista d'una seixantena d'institucions significatives, amb una breu descripció de la seva naturalesa, i més d'un centenar de símbols utilitzats per a representar diversos components del sector de les telecomunicacions.

Forma de consulta

Les entrades d'aquest diccionari segueixen l'ordre seqüencial (p.e. *fàding de Rayleigh* i no *de Rayleigh, fàding*), i es presenten ordenades seguint l'ordre alfabètic discontinu, que evita interrupcions en els termes d'una sèrie i en el qual els espais en blanc precedeixen els caràcters no alfabètics, i aquests, els alfabètics. Així, trobem:

adreça
adreça d'entrada/sortida
adreça d'unidestinació
adreça de difusió
adreça de memòria
adreça de multidestinació
adreça de servei
adreça IP

En els casos en què dos o més termes homògrafs comparteixen les mateixes equivalències i sinonímies s'han agrupat en una mateixa entrada i s'han numerat les definicions respectives (p.e. *impedància*). Quan hi ha discrepància en una equivalència o una sinonímia, s'han mantingut en entrades diferents (p.e. *capçalera*) amb una indicació numèrica de manera que siguin identificables en els índexs.

Els substantius i els adjectius s'han entrat en singular, excepte si es tracta de plurals lexicalitzats (p.e. *pesos compartits*), i amb la flexió femenina en els casos de doble gènere (p.e. *infraroig -oja*).

"En els casos de sinonímia en català, és a dir, quan dues formes fan referència a un mateix concepte, es distingeix entre sinònims absoluts (intercanviables en tots els contextos) i complementaris (quan una de les formes té menys ús o es considera lingüísticament menys adequada). Els sinònims que es consideren absoluts es remeten mútuament amb l'indicatiu SIN. El sinònim que apareix en primer lloc per ordre alfabètic conté la definició, les equivalències i la nota, a més de la indicació de l'altre sinònim (*bateria d'ió liti-polímer* i *bateria Li+-Pol*). En canvi, quan un dels sinònims es considera preferent, des del sinònim complementari s'hi remet amb el símbol ►. En aquest segon cas, el sinònim principal és el que duu la definició, les equivalències i la nota, juntament amb el sinònim complementari corresponent (per exemple, *vàlvula termoiònica* i *tub de buit*). Les sigles també remeten, si escau, al terme principal corresponent amb el símbol ►.

En el cas de sintagmes terminològics, el terme principal és el que serveix de base per a formar el sintagma; per exemple, tot i que la forma catalana *algoritme* es recull com a sinònim complementari d'*algorisme*, les formes compostes *algorisme de gradient*, *algorisme de poda*, etc. es recullen només a partir del terme principal.

En les definicions hi ha destacats amb negreta els termes la consulta dels quals en el mateix diccionari amplia la informació o ajuda a comprendre el concepte en qüestió; aquests termes poden aparèixer amb un gènere o un nombre diferent del de l'entrada que els correspon (que, per defecte, és el singular i el masculí, amb la terminació femenina). D'altra banda, els termes específics que s'usen en l'ampliació de la definició terminològica no tenen sistemàticament entrada en el diccionari.

Al final del diccionari hi ha l'índex temàtic català, l'índex d'il·lustracions i els índexs d'equivalències en castellà i en anglès que remeten a l'entrada o entrades catalanes corresponents del cos del diccionari.

Normalització

El diccionari conté més d'un centenar de neologismes que han estat normalitzats pel Consell Supervisor del TERMCAT, l'òrgan encarregat de la normalització de la terminologia catalana. Preferentment s'ha procurat d'introduir alternatives catalanes als manlleus, amb el vistiplau dels especialistes, com ara *creu micropista* (per a l'anglès *microstrip cross*), *enfinestrament* (per a l'anglès *windowing*) o *trossejador* (per a l'anglès *chopper*). Quan això no ha estat possible, s'ha adoptat el manlleu, adaptat a la grafia i la morfologia catalanes, com ara *aliàsing* (per a l'anglès *aliasing*) i *estub* (per a l'anglès *stub*); o bé sense adaptar, com ara *hiss* (de l'anglès *hiss*). En aquest darrer cas, quan la grafia podia generar dubtes de pronúncia, s'ha indicat entre claudàtors la llengua de procedència del terme (*guia d'ones ridge* [*ridge: en*]).

El procés de normalització s'ha dut a terme amb la col·laboració de diversos especialistes en enginyeria de telecomunicacions, un bon nombre dels quals van participar a la sessió de normalització que es va dur a terme al TERMCAT el 15 de novembre de 2005. A banda de l'equip d'especialistes de la Universitat Politècnica de Catalunya, també volem agrair els comentaris aportats pels professors d'Arquitectura i Enginyeria La Salle (Universitat Ramon Llull), especialment de Rosa Maria Alsina, i dels professionals del Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació de la Generalitat de Catalunya, especialment de Xavier Puig.

Confiem que la tasca de normalització i el treball de revisió terminològica duts a terme amb motiu de l'edició d'aquest diccionari constitueixin una base important a partir de la qual es pugui anar actualitzant en el futur la terminologia d'aquest àmbit tan prolífic en neologismes.

TERMCAT